

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره دهم - سال چهارم

تاریخ چاپ 1398/6/3

شماره چاپ 1509

شماره ثبت 625

یک شوری

طرح اصلاح برخی قوانین راجع به تأمین اجتماعی

کمیسیون های ارجاعی

اصلی: اجتماعی

فرعی:

اقتصادی - برنامه و بودجه و محاسبات - بهداشت و درمان - ویژه حمایت از تولید ملی و نظارت بر اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای 64 نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

طبق بند «ت» ماده (2) قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی
اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1395/12/14
موضوع بیمه های اجتماعی و ساماندهی و پایدارسازی صندوقهای
بیمه ای و بازنشستگی یکی از مسائل محوری کشور است که بایستی به
عنوان موضوعات خاص، کلان و فرابخشی به آنها پرداخته شود.
سازمانها و صندوقهای بیمه بازنشستگی اکنون با اَبَرچالش مواجه
هستند و ضرورت دارد راهکارهای جدی برای برون رفت از بحرانهای
صندوقها ارائه شود.

مشکلات این حوزه را می توان به شرح زیر فهرست نمود:

الف - مداخلات مضر و غیرضرور حاکمیتی و دولتی در سازمانها
و صندوقهای بیمه بازنشستگی که بخشی از آن در گزارش مرکز
پژوهش های مجلس شورای اسلامی درخصوص سازمان تأمین اجتماعی
تبیین شده است.

ب - عدم حفظ شخصیت مستقل حقوقی و بروز خدشه در
استقلال مالی و اداری سازمانها و صندوقهای بیمه بازنشستگی

ج- عدم حضور و مشارکت فعال و مؤثر شرکای اجتماعی (خدمت‌گیرندگان و تأمین‌کنندگان منابع) سازمانها و صندوقهای بیمه بازنشستگی در ارکان عالی تصمیم‌گیری و نظارتی آنها

د- مصوبات غیرکارشناسی هیأت وزیران (دولت دهم) در مورد اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی

در این مصوبات اصول سه‌جانبه‌گرایی، تناسب اختیار و مسؤولیت، جدایی نظارت از اجراء و غیره رعایت نشده است و از این جهات مورد ایراد مجلس و دیوان عدالت اداری و شرکای اجتماعی (کارگر و کارفرما و مستمری‌بگیر و کارشناسان و مدیران صاحب نظر) سازمان قرار گرفته است. برخی از تغییرات مزبور با مصادره به مطلوب از ماده (17) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی صورت پذیرفته در حالی که ماده مزبور ناظر به سازمان‌های دولتی و عمومی و دوجانبه (کارمند- دولت) می‌باشد و به همین دلیل در ترکیب ارکان آنها، صرفاً نمایندگان «خدمت‌گیرندگان» (بیمه‌شده) گنجانده شده و از «تأمین‌کنندگان منابع» (کارفرما) اسمی به میان نیامده و مرجع تأیید صلاحیت آنان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور قید شده که فقط مرجع تأیید صلاحیت کارکنان دولت در بخش عمومی است و اگر قرار بود این ماده به سازمان‌های سه‌جانبه (کارگر، کارفرما و دولت) اطلاق شود، باید مرجع تأیید صلاحیت ارکان سازمان وزارتخانه‌های کار (برای نمایندگان کارگران)، صنعت و بازرگانی (برای نمایندگان کارفرمایان) بودند.

تغییرات انجام‌شده در اساسنامه سازمان بدون مطالعات کارشناسی سازمان و بدون مشارکت شرکای اجتماعی و ذی‌نفعان سازمان تأمین اجتماعی صورت گرفته و لذا لازم است تا سازمان به شرایط قبل از مصوبات مزبور برگردانده شده و سپس در یک فرآیند علمی و با مشارکت شرکای اجتماعی و سایر قوای نظام نسبت به تدوین اساسنامه

مطلوب و مناسب اقدام شود، به‌ویژه آنکه اساسنامه قبل از تغییرات انجام شده (توسط دولت دهم) از سال 1358 تا 1387 جوابگوی مسائل سازمان و کشور بوده است. لذا طرح ذیل جهت حل این مشکلات به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود:

یوسف نژاد - حمداله کریمی - تربتی نژاد - اولادقباد - امیرحسنخانی -
زرآبادی - شیویاری - صفری - قاضی پور - محمودزاده - مازنی -
رنجبرزاده - محمدیان - شریعت نژاد - مقصودی - موسوی لارگانی -
خضری - کبیری - جعفرزاده ایمن آبادی - محمودی شاه‌نشین -
حسینی کیا - علی اکبر کریمی - بیگلری - امینی فرد - همایون هاشمی -
علیرضا ابراهیمی - ناناوکناری - لاهوتی - تجری - بابائی صالح -
نیازآذری - کولیوند - نظر افضلی - ابوترابی - امینی -
حسینی شاهرودی - میرزاده - کمالی پور - انارکی محمدی -
وحدتی هلان - پاپی زاده پالنگان - ساعدی - سمیه محمودی -
علی ابراهیمی - محمداسماعیل سعیدی - بدری - پارسایی - ابطحی -
حیدری - فرهنگی - بنایی - فتحی - ادیانی - باستانی - نوریان -
سروش - بهمنی - همتی - ربیعی فرادنبه - پوربافرانی - احمدی لاشکی -
سیده فاطمه ذوالقدر - پورحسین شقلان - نورقلی پور

عنوان طرح:

اصلاح برخی قوانین راجع به تأمین اجتماعی

مبحث اول - قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی
ماده 1- ماده (17) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی
مصوب 1383/2/21 و بندهای ذیل آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

1- در صدر ماده، عبارت «حداکثر ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این قانون» به «تا پایان سال 1399» اصلاح و عبارت «حمایتی و امدادی (در چهارچوب طرح جامع امداد و نجات کشور)» حذف و عبارت «پس از انقضای مدت مزبور» قبل از عبارت «استفاده از اعتبارات عمومی» اضافه می شود.

2- بند «الف» به شرح زیر تغییر می یابد:

«الف - هیأت امناء با شرایط زیر:

1- ریاست هیأت امناء با وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی بوده و معاون اجتماعی به عنوان عضو و دبیر هیأت امناء انجام وظیفه نموده و دبیرخانه هیأت امناء در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مستقر خواهد بود.

2- علاوه بر وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی نصف باقیمانده اعضاء با پیشنهاد وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی انتخاب خواهند شد.

3- مابقی اعضاء به تناسب تعداد افراد تحت پوشش شامل بیمه شدگان شاغل و مستمری بگیران توسط «خدمت گیرندگان متشکل و سازمان یافته» و تأمین کنندگان منابع (کارفرمایان) آنها به ترتیب ذیل از سوی تشکلهای کشوری و عالی رسمی مربوط تعیین خواهند شد و در صورت عدم وجود تشکلهای رسمی در سطح عالی و کشوری موصوف و تا زمان شکل گیری آنها، اعضاء مزبور به پیشنهاد وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی تعیین خواهند شد.

در سازمان ها و صندوق های بیمه بازنشستگی دوجانبه که تنها دولت و بیمه شده در تأمین منابع آنها نقش دارند، نمایندگان بیمه شدگان شاغل و مستمری بگیران به طور مساوی انتخاب خواهند شد.

در سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه بازنشستگی سه‌جانبه نمایندگان کارفرمایان، بیمه‌شدگان شاغل و مستمری‌بگیران به‌طور مساوی انتخاب خواهند شد.»

3- در بندهای «ب»، «ج» و «د» عبارت «شورا یا مجمع و یا» حذف می‌شود.

4- در تبصره (1) عبارت «حقوق و جامعه‌شناسی» جایگزین عبارت «پزشکی» و عبارت «وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی» جایگزین عبارت «سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور» می‌شود.

5- در تبصره (2) عبارت «حمایتی و امدادی» حذف می‌گردد.

6- دو تبصره به عنوان تبصره‌های (3) و (4) به این ماده به‌شرح زیر الحاق می‌شود:

تبصره 3- کلیه سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه بازنشستگی (به‌استثنای صندوق‌های نیروهای مسلح و وزارت اطلاعات) از هر نظر تحت نظارت عالی و راهبردی شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌باشند.

تبصره 4- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است ترتیبی اتخاذ کند تا بخش سرمایه‌گذاری سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه‌گر اجتماعی نظیر شرکت سرمایه‌گذاری تأمین اجتماعی و هلدینگ‌ها و شرکت‌های وابسته و تابعه آنها را بر اساس قانون تجارت و با حفظ استقلال مالی و اداری در قالب تصمیمات ارکان عالی و با رعایت اصل حاکمیت شرکتی مربوطه اداره کند.

ماده 2- یک ماده به‌شرح زیر به‌عنوان ماده (17 مکرر) به قانون الحاق می‌شود:

ماده 17 مکرر- سازمان‌ها و صندوق‌های بازنشستگی مکلفند نسبت به متناسب‌سازی دارایی‌ها و سرمایه‌های خود با تعهدات جاری و آتی

اقدام و ضوابط کلی سرمایه‌گذاری زیر را رعایت کنند. مسؤولیت نظارت بر حسن اجرای مراتب با وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در کلیه سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه بازنشستگی کشور می‌باشد و وزارت مزبور مکلف است هر شش‌ماه یک‌بار گزارش پیشرفت کار را به مجلس شورای اسلامی ارائه کند:

1- خروج از تصدی‌گری و بنگاهداری از شرکتها و مؤسسات وابسته و تابعه موجود، حداکثر ظرف مدت یک‌سال از تاریخ تصویب این قانون و عدم انجام هرگونه سرمایه‌گذاری جدید نظیر خرید، مشارکت و تهاتر که منجر به تصدی‌گری و بنگاهداری شود.

تبصره- شرکتها و مؤسسات مأموریتی که به انجام وظایف تکلیفی سازمان یا صندوق بیمه بازنشستگی می‌پردازند، شرکتهای مربوط به طرحها و پروژه‌های در حال انجام و شرکتهای در شرف پذیرش بورس از این حکم مستثنی بوده و فهرست این قبیل سرمایه‌گذاری‌ها به پیشنهاد و درخواست سازمان یا صندوق بیمه بازنشستگی مربوطه و تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به تصویب هیأت امناء خواهد رسید.

2- سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه بازنشستگی نمی‌توانند به تنهایی یا به همراه توابع خود بیش از چهل و نه درصد (49%) سهام یک شرکت یا مؤسسه را در اختیار داشته باشند و یا خریداری کنند.

تبصره- درخصوص شرکتهای بورسی و بانکها و بیمه‌ها و نظایر آنها، سقف مجاز حداکثر تملک و خرید سهام منفرداً یا مجتمعاً توسط سازمان یا صندوق بیمه بازنشستگی طبق قوانین و مقرراتی خواهد بود که توسط بانک مرکزی و سازمان بورس اوراق بهادار ابلاغ می‌شود.

3- تملک و خرید سهام مؤسسات و شرکتهایی که اعضای ارکان عالی تصمیم‌گیری، نظارتی و اجرائی و سایر مسؤولان سازمان‌ها و

صندوق‌های بازنشستگی و خانواده آنان ذی‌نفعان اصلی آن محسوب می‌شوند، ممنوع است.

4- رعایت اصول «عدم تعارض نقش، عدم تضاد منافع و درب چرخان» در انتصابات ارکان سازمان‌ها و صندوق‌های موصوف و توابع آنها از جمله انتصاب افراد دارای سهام مالکیت و یا دارای فعالیت متناظر، انتصاب ارکان اجرائی و تصمیم‌گیری و نظارت صندوق‌ها و توابع آنها، انتصاب بیش از یک شرکت یا مؤسسه الزامی است.

5- رعایت اصلاحیه ماده (241) قانون تجارت و ماده (84) قانون مدیریت خدمات کشوری در مورد شرکتها، مؤسسات وابسته و تابعه صندوق‌های بازنشستگی الزامی است.

تبصره - در صورت عدم رعایت مراتب فوق پس از انقضای مواعید مقرر اختیارات اساسنامه‌ای و مجامع عمومی سازمان‌ها و صندوق‌های بازنشستگی متخلف درخصوص سرمایه‌گذاری‌های مازاد، از هیأت‌مدیره و مدیرعامل آنها سلب و به سازمان خصوصی‌سازی محول می‌شود تا با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نسبت به فروش آنها مطابق قوانین و مقررات ناظر بر معاملات دولتی اقدام و عواید حاصله از آن را به حساب سازمان یا صندوق مربوطه واریز کند.

مبحث دوم - قانون تأمین اجتماعی

ماده 3- ماده (1) قانون تأمین اجتماعی مصوب 1354/4/3 به شرح

زیر اصلاح می‌شود:

1- پیش از عبارت «دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری» عبارت «یک نهاد عمومی غیردولتی و» اضافه و عبارت «از مفاد ماده (17) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مستثنی می‌باشد» به انتهای ماده افزوده می‌شود.

2- دو تبصره به عنوان تبصره‌های (4) و (5) به این ماده به شرح زیر الحاق می‌شود:

تبصره 4- مجلس مکلف است حداکثر تا پایان سال 1398، اساسنامه جدید سازمان تأمین اجتماعی را با رعایت اصل سه‌جانبه‌گرایی و اصول و قواعد بیمه‌های اجتماعی تصویب کند. پیشنهاد اساسنامه از طریق ارکان عالی سازمان مزبور تدوین و پس از تأیید هیأت وزیران برای تصویب به مجلس شورای اسلامی ارسال می‌شود.

تبصره 5- تا زمان تصویب اساسنامه جدید، سازمان تأمین اجتماعی براساس اساسنامه مصوب 1358/6/10 با اصلاحات و الحاقات بعدی و زیر نظر وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی اداره می‌شود. وزیر مزبور دارای کلیه اختیارات مندرج در اساسنامه مزبور می‌باشد.

با توجه به تغییرات عناوین و تعداد وزارتخانه‌های عضو ارکان عالی سازمان تأمین اجتماعی در اساسنامه موصوف طی سالهای گذشته، معاونان رئیس‌جمهور و وزارتخانه‌های متناظر و ادغامی جایگزین اعضای تعیین شده در ارکان عالی طبق اساسنامه یادشده گردیده و از حق رأی معادل آن برخوردار خواهند بود به نحوی که در هر حال تعداد اعضای انتخابی دولتی عضو ارکان عالی سازمان تأمین اجتماعی، کمتر یا بیشتر از تعداد مندرج در اساسنامه قبلی سازمان مزبور نخواهد بود.

مبحث سوم - نسخ قوانین مغایر

ماده 4- ماده (113) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب 1386/7/8 و اصلاحیه آن (بند «الف» ماده واحده قانون اصلاح ماده (113) قانون مدیریت خدمات کشوری و چگونگی تعیین مدیریت سازمان تأمین اجتماعی و صندوق‌های بازنشستگی و بیمه‌های درمانی مصوب 1388/12/05) نسخ می‌شود.

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر معاونت قوانین در مورد طرح اصلاح برخی قوانین راجع به تأمین اجتماعی تقدیم می‌شود.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (2) و (4) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱- سابقه تقدیم:

ماده 130 - C قبلاً تقدیم نشده است.

- E قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در E مجلس / E کمیسیون (موضوع اصل 85 قانون اساسی) رد شده و اینک:

E با تغییر اساسی
E با تقاضای کتبی 50 نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

E پیش از انقضاء شش ماه
E بدون تغییر اساسی

E با انقضاء شش ماه
E با تقاضای کتبی کمتر از 50 نفر از نمایندگان

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس
E می‌باشد.

E نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

E رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی C رعایت شده است. (با اعمال نظر کارشناسی)

E رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف - ماده 127 -

اول - حداقل امضاء لازم (15 نفر) C دارد.
E ندارد.

دوم - موضوع و عنوان مشخص C دارد.
E ندارد.

سوم - دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه C دارد.
E ندارد.

چهارم - موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان C دارد.
E ندارد.

ب - ماده 138 - طرح تقدیمی دارای E یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان E ماده واحده مواجه با ایراد C نمی‌باشد.
C بیش از یک موضوع E می‌باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور
مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:

اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.

۴ دارد، اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.

۴ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.

۴ دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف - ماده 140 - رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.

۴ نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب - ماده 181 - موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی‌شود و نیاز به
۲ رأی نمایندگان ندارد.
۳ می‌شود ۴ دارد.

تعداد..... برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵ - طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
۴ دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (1) و (3) ماده (4) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب 1389/3/25 نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می شود:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض Ⓒ وجود ندارد.

Ⓓ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط Ⓓ وجود ندارد.

Ⓒ وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع Ⓒ لازم است.
Ⓓ لازم نیست.

تعداد پانزده برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین
نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف - نظر اداره کل

- عبارت «درب چرخان» در بند (4) ماده (2) ابهام دارد.

ب - سوابق قانونی

جدول سوابق قانونی طرح اصلاح برخی قوانین راجع به تأمین اجتماعی

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد
1	قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی با اصلاحات و الحاقات بعدی	1383/02/21	17
2	اساسنامه صندوق تأمین اجتماعی با اصلاحات و الحاقات بعدی	1389/04/20	کل مواد
3	اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی با اصلاحات و الحاقات بعدی	1358/06/10	کل مواد
4	قانون تجارت	1311/2/13	113-241
5	قانون مدیریت خدمات کشوری با اصلاحات بعدی	1386/7/8	84-113
6	قانون تأمین اجتماعی با اصلاحات و الحاقات بعدی	1354/04/03	

قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی مصوب 1383/02/21 با

اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده 17 - (اصلاحی 1390/04/08) وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است حداکثر ظرف مدت یک سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به بررسی و اصلاح اساسنامه های کلیه دستگاههای اجرایی، صندوقها و نهادهای دولتی و عمومی فعال در قلمروهای بیمه ای، حمایتی و امدادی (در چارچوب طرح جامع امداد و نجات کشور) نظام و سایر دستگاههایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است، اقدام و مراتب را پس از تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی به تصویب هیأت وزیران برساند، استفاده از اعتبارات عمومی برای دستگاهها، صندوقها و نهادهای مصوب جدید مجاز خواهد بود اصلاح آن بخش از اساسنامه ها که مربوط به ارکان نهادهای فوق الذکر می باشد، باید

به تریبی صورت پذیرد که ترکیب کلی ارکان آنها به صورت زیر باشد:

الف - شورا یا مجمع و یا هیأت امناء با شرایط زیر:

1 - نصف به علاوه یک اعضاء با پیشنهاد وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب هیأت وزیران انتخاب خواهند شد.

2 - مابقی اعضاء به تناسب تعداد افراد تحت پوشش توسط «خدمت گیرندگان متشکل و سازمان یافته» آنها بر اساس آیین نامه ای که به تصویب هیأت وزیران می رسد، تعیین خواهند شد و در صورت عدم وجود تشکل های رسمی موصوف و تا زمان شکل گیری آنها، اعضاء مزبور به پیشنهاد وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و تأیید شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب هیأت وزیران انتخاب خواهند شد.

تبصره - در مواردی که برای کارکنان یک یا چند دستگاه اجرائی منفرداً یا مجتمعاً صندوق خاص بیمه ای لازم باشد، دو نفر از طرف بالاترین مقام یا مقامات آن دستگاه یا دستگاهها به عنوان ناظر در جلسات شورا یا مجمع یا هیأت امناء شرکت خواهند کرد.

ب - هیأت مدیره: مرکب از پنج یا هفت نفر دارای تخصص و تجارب مختلف مورد نیاز می باشد که از سوی شورا یا مجمع و یا هیأت امناء مربوطه برای مدت چهارسال به صورت موظف (بدون پذیرش مسؤولیت اجرائی) انتخاب خواهند شد و انتخاب مجدد آنها بلامانع بوده و از میان خود یک نفر را به عنوان رئیس هیأت مدیره تعیین خواهند نمود.

ج - مدیرعامل: فردی خارج از مجمع و هیأت مدیره که به پیشنهاد هیأت مدیره و تصویب شورا یا مجمع یا هیأت امناء مربوطه برای مدت چهارسال انتخاب خواهند شد و انتخاب مجدد وی بلامانع می باشد.

د - هیأت نظارت: مرکب از سه نفر دارای تخصصها و تجارب مختلف مورد نیاز می باشد که از سوی شورا یا مجمع و یا هیأت امناء مربوطه برای مدت چهارسال انتخاب خواهند شد و انتخاب مجدد آنها بلامانع می باشد. (وظایف بازرس قانونی به عهده سازمان حسابرسی بوده که گزارش خود را به هیأت نظارت جهت بررسی و اظهارنظر ارائه خواهند نمود).

تبصره 1 - شرط عضویت در کلیه سطوح ارکان فوق، داشتن حداقل مدرک کارشناسی ارشد با پنج سال سابقه کار تخصصی در رشته های مدیریت، حسابداری، بیمه، مالی، اقتصاد، انفورماتیک و گروه پزشکی خواهد بود و انتصاب افراد مزبور پس از تأیید احراز شرایط سمت از سوی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور نافذ می باشد.

تبصره 2 - (اصلاحی 1390/04/08) کلیه مسؤولیتها و اختیارات مربوط به دستگاههای اجرائی دولتی و عمومی، صندوقها و نهادهای فعال در حوزه های بیمه ای، حمایتی و امدادی نظام، از وزراء مربوطه یا بالاترین مقام مسؤول آنها سلب و به وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی تفویض می گردد. این امر شامل عضویت و یا ریاست شوراها، مجامع و هیأتهای امناء نهادهای موصوف و کمیسیونهای فرعی و اصلی دولت، شوراها و عالی فرابخشی و مجامع بین المللی مرتبط نیز می باشد.

بسمه تعالی

« با صلوات بر محمد و آل محمد »

وزارت رفاه و تأمین اجتماعی

هیأت وزیران در جلسه مورخ 1389 /4/ 20 بنا به پیشنهاد وزارت رفاه و تأمین اجتماعی و تأیید

شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی و به استناد ماده (17) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی - مصوب 1383 - اساسنامه صندوق تأمین اجتماعی را به شرح زیر تصویب نمود:

اساسنامه صندوق تأمین اجتماعی مصوب 1389/04/20 با اصلاحات

و الحاقات بعدی

ماده 1 - سازمان تأمین اجتماعی موضوع ماده (1) قانون تأمین اجتماعی - مصوب 1354 - که به موجب تبصره (2) ماده (12) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی به صندوق تأمین اجتماعی تغییر نام یافته است، از این پس بر اساس مفاد این اساسنامه و سایر قوانین و مقررات مربوط اداره می شود.

ماده 2 - هدف صندوق تأمین اجتماعی که در این اساسنامه به اختصار صندوق نامیده می شود، اجراء، تعمیم و گسترش انواع بیمه های اجتماعی و درمانی و استقرار نظام هماهنگ متناسب با اهداف نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و تمرکز وجوه و درآمدهای موضوع قانون تأمین اجتماعی با به کارگیری اصول محاسبات بیمه ای درحوزه بیمه و رعایت اصول بنگاه داری و اقتصادی در حوزه سرمایه گذاری با بهره گیری از وجوه و ذخایر در اختیار صندوق می باشد.

ماده 3 - موضوع فعالیت صندوق در راستای تحقق اهداف بیمه ای مقرر در قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی و قانون تأمین اجتماعی همچون بازنشستگی، بیکاری، حوادث و بیماری ها، غرامت دستمزد، مستمری از کارافتادگی و بازماندگان و همچنین خدمات درمانی و تشکیل، اداره و نظارت بر بخش های بیمه های اجتماعی و درمانی و فعالیت های اقتصادی (شرکت های سرمایه گذاری تحت پوشش) مربوط می باشد.

ماده 4 - صندوق دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی می باشد و به صورت مؤسسه عمومی غیر دولتی زیر مجموعه وزارت رفاه و تأمین اجتماعی طبق مقررات این اساسنامه و سایر قوانین و مقررات مربوط اداره خواهد شد.

ماده 5 - مرکز اصلی صندوق در تهران است و می تواند در تهران و سایر مناطق کشور از طریق شعب و نمایندگی ها یا از طریق واگذاری برخی از امور به کارگزاری ها با رعایت تبصره (1) ماده (12) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی نسبت به انجام وظایف قانونی خود اقدام نماید.

تبصره 1 - امکان جا بجایی مرکز اصلی صندوق در اختیار هیأت امنای می باشد.
تبصره 2 - صندوق مجاز است با رعایت قوانین و مقررات مربوط بر حسب ضرورت نسبت به تأسیس شعبه یا نمایندگی در خارج از کشور اقدام نماید.

ماده 6 - ارکان صندوق به شرح زیر است:

الف - هیأت امنای

ب - هیأت مدیره

پ - مدیر عامل

ت - هیأت نظارت

ماده 7 - تعداد اعضای هیأت امنای صندوق بر اساس قانون اصلاح ماده (113) قانون مدیریت خدمات کشوری و چگونگی تعیین مدیریت سازمان تأمین اجتماعی و صندوق های بازنشستگی و بیمه

های درمانی - مصوب 1388 - که از جمله مسئولیت هیأت امنای صندوق را عهده دار است جمعاً نه نفر بوده و به صورت زیر تعیین می گردند:

الف - شش نفر با پیشنهاد وزیر رفاه و تأمین اجتماعی و تصویب شورای عالی رفاه و تأمین اجتماعی
ب - سه نفر باقی مانده مطابق جزء (2) بند (الف) ماده (17) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی

تبصره 1 - اعضای هیأت امنای برای مدت چهار سال انتخاب می شوند و جایگزینی پیش از موعد و تجدید انتخاب آنها بلامانع است و حکم انتصاب رئیس و اعضای هیأت امنای توسط وزیر رفاه و تأمین اجتماعی صادر می شود.

تبصره 2 - چنانچه هر یک از اعضای هیأت امنای بر کنار، فوت یا استعفا نماید یا بیش از سه جلسه متوالی با تشخیص رئیس هیأت امنای بدون عذر موجه غیبت کند، جانشین او برای بقیه مدت مقرر به نحو مذکور در این ماده انتخاب خواهد شد.

تبصره 3 - جلسات هیأت امنای حداقل با حضور شش نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات آن با رأی موافق حداقل پنج عضو حاضر قطعیت خواهد یافت.

تبصره 4 - در صورتی که یکی از اعضای هیأت امنای شخص وزیر رفاه و تأمین اجتماعی باشد، ریاست هیأت امنای به عهده وی خواهد بود.

ماده 8 - وظایف و اختیارات هیأت امنای به شرح زیر می باشد:

الف - تصویب خط مشی و راهبردهای کلان صندوق

ب - تصویب برنامه و بودجه، صورت های مالی و عملکرد سالانه صندوق

پ - نصب و عزل اعضای هیأت مدیره و هیأت نظارت

تبصره - نصب و عزل مدیر عامل صندوق با پیشنهاد هیأت امنای و تأیید و حکم وزیر رفاه و تأمین اجتماعی انجام می پذیرد.

ت - تعیین حقوق و مزایا و پاداش اعضای هیأت مدیره، مدیر عامل و حق الزحمه هیأت نظارت در حدودی که شورای حقوق و دستمزد (با رعایت ماده 74 قانون مدیریت خدمات کشوری) تعیین می نماید.

ث - تصویب آیین نامه های مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و سایر آیین نامه های مورد نیاز صندوق

ج - تصویب شاخص های عملکرد بر اساس اهداف و راهبردهایی که توسط هیأت مدیره تدوین و پیشنهاد می گردد.

چ - بررسی و تصویب تشکیلات کلان صندوق به پیشنهاد هیأت مدیره

ح - پیشنهاد اصلاح اساسنامه به وزارت رفاه و تأمین اجتماعی جهت بررسی و در صورت تأیید، ارسال آن جهت تصویب نهایی در هیأت وزیران.

خ - بررسی و اتخاذ تصمیم درخصوص سایر مواردی که بنا به پیشنهاد هیأت مدیره صندوق در هیأت امنای مطرح می شود.

د - پیشنهاد تغییر یا اصلاح قوانین و مقررات بازنشستگی (از جمله نرخ حق بیمه و سن بازنشستگی) بر اساس شاخص های جمعیتی امید به زندگی و محاسبات بیمه ای جهت تصویب در هیأت وزیران و سیر مراحل قانونی.

- تبصره 1 - نحوه تشکیل و اداره جلسات هیأت امانا به موجب آیین نامه ای خواهد بود که پس از تشکیل اولین جلسه به تصویب هیأت امانا می رسد.
- تبصره 2 - مدیر عامل و اعضای هیأت مدیره با دعوت هیأت امانا بدون حق رأی در جلسات هیأت امانا شرکت می کنند.
- تبصره 3 - هیأت امانا برای بررسی و اظهار نظر درخصوص مسائل صندوق می تواند کارگروه های تخصصی داشته باشد. ترتیب تشکیل جلسات کارگروه های تخصصی طبق آیین نامه ای خواهد بود که ظرف سه ماه پس از تشکیل اولین جلسه به تصویب هیأت امانا می رسد.
- ماده 9 - (اصلاحی 1391/03/07) اعضای هیأت مدیره صندوق مطابق بند (ب) و تبصره (1) ماده (17) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی متشکل از پنج یا هفت نفر دارای تخصص و تجارب مختلف مورد نیاز می باشد که از سوی هیأت امانا برای مدت چهار سال انتخاب خواهند شد و انتخاب مجدد آنها بلامانع می باشد.
- تبصره 1 - صدور احکام اعضای هیأت مدیره به عهده وزیر رفاه و تأمین اجتماعی است.
- تبصره 2 - هیأت مدیره در اولین جلسه از بین اعضای خود یک نفر را به عنوان رئیس، یک نفر نایب رئیس و یک نفر منشی انتخاب می نماید.
- ماده 10 - وظایف رئیس هیأت مدیره به شرح زیر است:
- الف - دعوت از اعضای هیأت مدیره جهت تشکیل جلسات
- ب - اداره جلسات هیأت مدیره
- پ - انعکاس پیشنهادهای هیأت مدیره به هیأت امانا و ابلاغ مصوبات هیأت امانا و هیأت مدیره به مدیر عامل.
- تبصره - در غیاب رئیس هیأت مدیره، تمامی وظایف را نایب رییس برعهده دارد.
- ت - مکاتبه لازم با دستگاه ها و مراجع ذی صلاح.
- ماده 11 - مدت عضویت اعضای هیأت مدیره چهار سال است. تجدید انتخاب یا جایگزینی قبل از موعد آنان به ترتیب مقرر در این اساسنامه خواهد بود.
- تبصره 1 - تا زمان انتخاب اعضای هیأت مدیره جدید، هیأت مدیره قبلی در سمت خود انجام وظیفه خواهند نمود.
- تبصره 2 - در صورت استعفا، عزل یا فوت هر یک از اعضای هیأت مدیره، هیأت امانا به ترتیب مقرر در این اساسنامه، ظرف یک ماه جانشین وی را تعیین می نماید.
- ماده 12 - وظایف و اختیارات هیأت مدیره به شرح زیر است:
- الف - بررسی و تدوین خط مشی، راهبردهای کلان و برنامه های اجرایی لازم برای دستیابی به اهداف صندوق جهت ارایه به هیأت امانا
- ب - تدوین برنامه عملیاتی با رعایت اصول بهره وری جهت تحصیل اهداف راهبردی و خط مشی به صورت سالانه و پنج ساله
- پ - بررسی و تدوین بودجه، صورت های مالی و عملکرد سالانه صندوق جهت ارایه به هیأت امانا
- ت - بررسی و تدوین آیین نامه های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی و سایر آیین نامه ها و ضوابط مورد نیاز و ارایه آنها به هیأت امانا
- ث - بررسی و تدوین ساختار و تشکیلات کلان صندوق و ارایه آن به هیأت امانا و تصویب تشکیلات

تفصیلی صندوق براساس اصول و معیارهای ابلاغی هیأت امانا

ج - بررسی و تأیید نحوه استفاده و بهره برداری از وجوه و ذخایر صندوق و پیشنهاد آن به هیأت امانا
چ - تعیین اعضای هیأت مدیره شرکت ها و مؤسسات تابع بدون واسطه و هلدینگ های زیرمجموعه
جهت صدور حکم توسط مدیر عامل پس از تأیید وزیر رفاه و تأمین اجتماعی

ح - نظارت بر عملکرد شرکت ها و مؤسسات تابع صندوق و ارائه گزارش به هیأت امانا

خ - انجام سایر امور لازم برای صندوق در چارچوب این اساسنامه و قوانین و مقررات مربوط

د - پیشنهاد ضوابط مربوط به قرارداد های بیمه های تکمیلی و سایر قراردادهای توافقی به هیأت امانا
ذ - انتخاب نمایندگان صندوق جهت حضور در جلسات مجامع مؤسسات و شرکت هایی که تمام یا قسمتی از سهام آنها متعلق به صندوق می باشد.

ر - تفریح بودجه سال قبل تا پایان خرداد هر سال و ارائه آن به همراه ارزیابی عملکرد صندوق به هیأت امانا

تبصره - هیأت مدیره می تواند در صورت لزوم بخشی از اختیارات خود را به مدیر عامل تفویض نماید. این واگذاری رافع مسؤولیت هیأت مدیره نخواهد بود.

ماده 13 - جلسات هیأت مدیره با حضور حداقل چهار نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات آنان با رأی موافق حداقل سه نفر از اعضای حاضر معتبر خواهد بود.

تبصره - نحوه تشکیل و اداره جلسات هیأت مدیره به موجب آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیأت مدیره می رسد.

ماده 14 - نصب و عزل مدیر عامل با پیشنهاد هیأت امانا و تأیید و حکم وزیر رفاه و تأمین اجتماعی برای مدت چهار سال صورت می گیرد.

تبصره - در صورت ضرورت، وزیر رفاه و تأمین اجتماعی می تواند برای حداکثر شش ماه به منظور انجام مسؤولیت های مدیر عامل صندوق، سرپرست تعیین و منصوب نماید.

ماده 15 - وظایف و اختیارات مدیر عامل به شرح زیر است:

الف - اداره امور جاری صندوق در چارچوب قوانین و مقررات، خطی مشی ها، برنامه ها و دستورا
لعمل های مصوب هیأت امانا و هیأت مدیره.

ب - تهیه و تنظیم برنامه و بودجه، گزارش ها و صورت های مالی و عملکرد صندوق جهت ارائه به هیأت مدیره.

پ - استقرار و عملیاتی نمودن ساختار و تشکیلات مصوب.

ت - نظارت بر عملکرد شرکت ها و مؤسسات تابع صندوق و ارائه گزارش به هیأت مدیره.

ث - پاسخگویی به هیأت مدیره در خصوص مأموریت های محول شده.

ج - صدور احکام نصب و عزل اعضای هیأت مدیره شرکت ها و مؤسسات تحت پوشش پس از تصویب هیأت مدیره صندوق.

چ - صدور احکام نصب و عزل مدیر عامل شرکت ها و مؤسسات تحت پوشش بی واسطه پس از پیشنهاد هیأت مدیره آن شرکت ها و تصویب هیأت مدیره صندوق.

ح - نصب و عزل معاونان مدیر عامل و مدیران استانی.

تبصره 1 - نصب و عزل مذکور در این ماده پس از تأیید وزیر رفاه و تأمین اجتماعی امکان پذیر است.

تبصره 2 - مدیر عامل در مقابل اشخاص حقیقی و حقوقی در مراجع قانونی، نماینده صندوق می باشد

و می تواند این اختیار را شخصاً یا به وسیله نمایندگان یا وکلایی که تعیین می کند، اعمال نماید. این تفویض، رافع مسؤلیت های قانونی وی نخواهد بود.

تبصره 3 - مکاتبات، قراردادهای و اسناد تعهد آور صندوق در چارچوب ضوابط، مقررات و آیین نامه های مربوط با امضای مدیر عامل و با مهر صندوق معتبر خواهد بود.

تبصره 4 - مدیر عامل می تواند با مسؤلیت خود، قسمتی از وظایف و اختیاراتش را به مدیران اجرایی صندوق تفویض نماید.

تبصره 5 - چک های صادر شده با امضای مدیر عامل و مدیر مالی و مهر صندوق معتبر خواهد بود.
ماده 16 - اعضای هیأت نظارت مرکب از سه نفر دارای تخصص ها و تجارب مختلف مورد نیاز می باشد که از سوی هیأت امنا برای مدت چهار سال انتخاب خواهند شد و انتخاب مجدد آنها بلامانع می باشد.

تبصره 1 - هیأت نظارت حق هیچگونه دخالتی در امور اجرایی صندوق نخواهد داشت و در اجرای وظایف خود جهت دریافت اطلاعات مورد نیاز و رسیدگی به دفاتر و مدارک باید از طریق مدیر عامل اقدام نماید.

تبصره 2 - مدیر عامل موظف است هر گونه مدارک یا توضیحاتی را که مورد درخواست کتبی هیأت نظارت باشد، در مهلت های قانونی یا تعیین شده در اختیار آنان قرار دهد.

تبصره 3 - اداره امور داخلی هیأت نظارت و طرز تشکیل جلسات آن و نحوه انجام رسیدگی طبق آیین نامه ای خواهد بود که توسط هیأت یاد شده تدوین و تصویب خواهد شد.

تبصره 4 - انتخاب رئیس هیأت نظارت از بین اعضای هیأت نظارت، به عهده رئیس هیأت امنای صندوق می باشد.

تبصره 5 - صدور احکام اعضا و رئیس هیأت نظارت به عهده وزیر رفاه و تأمین اجتماعی می باشد.
تبصره 6 - وظایف بازرس قانونی به عهده سازمان حسابرسی می باشد که گزارش خود را به هیأت نظارت جهت بررسی و اظهار نظر ارائه خواهد نمود.

ماده 17 - وظایف و اختیارات هیأت نظارت به شرح زیر است:

الف - نظارت بر حسن اجرای مفاد اساسنامه و تطبیق عملیات صندوق با مقررات قانونی

ب - اظهار نظر در خصوص ترازنامه و عملکرد تنظیمی قبل از طرح در هیأت امنا

پ - اظهار نظر در خصوص گزارش بازرس قانونی و ارائه به هیأت امنا

ت - انجام سایر وظایفی که به موجب این اساسنامه یا قوانین و مقررات در صلاحیت هیأت نظارت می باشد.

تبصره - چنانچه هیأت نظارت در اداره امور صندوق عملی خلاف قوانین و مقررات یا مغایر مفاد این اساسنامه مشاهده نماید، مراتب را به هیأت مدیره اعلام و هیأت مدیره ظرف پانزده روز پاسخ مکتوب را اعلام می کند و هیأت نظارت پس از بررسی، گزارش نهایی را به اطلاع هیأت امنا خواهد رساند.

ماده 18 - سال مالی صندوق از اول فروردین هر سال آغاز و در پایان اسفند همان سال خاتمه می یابد.

تبصره - متناسب با سال مالی مذکور جهت تهیه تراز تلفیقی، سال مالی مؤسسات و شرکت های متعلقه وابسته اصلاح می گردد.

ماده 19 - دارایی ها و درآمدهای صندوق به شرح زیر است:

- الف - وجوه و دارایی های موجود و منافع حاصل از سرمایه گذاری های صندوق
- ب - حق بیمه های دریافتی و دریافتنی شامل سهم بیمه شدگان، کارفرمایان و دولت
- پ - وجوه حاصل از خسارات، جرایم و جزاهای نقدی موضوع قوانین و مقررات مربوط یا احکام قطعی دادگاه ها
- ت - هدایا و کمک های اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از داخل یا خارج کشور
- ث - بدهی ها، کمک ها و تعهدات قانونی دولت به صندوق
- ج - سایر منابعی که بر اساس ماده (7) قانون ساختار نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی یا قوانین و مقررات مربوط قابل جذب توسط صندوق باشد.
- چ - ما به التفاوت سهم درمان مشمولان قانون تأمین اجتماعی موضوع تبصره (1) ماده (9) قانون بیمه همگانی خدمات درمانی کشور - مصوب 1373 -
- ماده 20 - هیأت مدیره مکلف است تا پایان آذر هر سال بودجه پیشنهادی صندوق را برای سال بعد تنظیم و به هیأت امنا ارایه نماید. هیأت امنا موظف است تا پایان بهمن همان سال، بودجه سال بعد را تصویب و به هیأت مدیره ابلاغ نماید.
- ماده 21 - ترازنامه سالانه و گزارش مالی صندوق باید تا پایان تیر جهت ارائه به مراجع قانونی ذی ربط تهیه و تسلیم گردد. گزارش مالی سالانه صندوق مشتمل بر صورت های مالی تلفیقی حسابرسی شده به همراه گزارش هیأت مدیره در مورد فعالیت و وضعیت عمومی صندوق در سال مورد گزارش باید تا پایان آبان به هیأت نظارت و هیأت امنا ارسال گردد.
- تبصره 1 - صورت های مالی تلفیقی سالانه صندوق باید با رعایت استانداردهای حسابداری که توسط مرجع ذی صلاح قانونی تدوین شده یا می شود، تهیه و ارائه گردد.
- تبصره 2 - تصویب صورت های مالی صندوق توسط هیأت امنا به منزله مفاصا حساب مدیر عامل و اعضای هیأت مدیره برای عملکرد سال مورد نظر می باشد.
- تبصره 3 - هیأت نظارت مکلف است نسخه ای از نظرات خود در مورد ترازنامه سالانه و گزارش های مالی و صورت دارایی ها و بدهی ها را ظرف پانزده روز از تاریخ دریافت آن به هیأت مدیره تسلیم نماید.
- تبصره 4 - هیأت مدیره موظف است ظرف پانزده روز از تاریخ وصول نظرات هیأت نظارت، آن را بررسی و توجیهات خود را به هیأت امنا تقدیم کند.
- ماده 22 - هیأت امنای صندوق موظف است ظرف یک ماه از تاریخ وصول گزارش عملکرد سالانه و صورت های مالی و تلفیقی، تصمیم مقتضی اتخاذ نماید.
- ماده 23 - هیأت مدیره مکلف است در مقاطع زمانی مناسب (هر سه سال حداقل یک بار) گزارش محاسبات فنی (بیمه ای) صندوق را که توسط کارشناسان واجد صلاحیت حرفه ای تهیه گردیده است به همراه گزارش مالی تلفیقی به هیأت امنا ارائه نماید.
- ماده 24 - آیین نامه های مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی به همراه آیین نامه های نحوه تشکیل و اداره جلسات هیأت مدیره و هیأت نظارت و سایر آیین نامه های مورد نیاز صندوق باید ظرف شش ماه پس از ابلاغ این اساسنامه توسط هیأت مدیره صندوق تدوین و به تصویب هیأت امنا برسد.
- تبصره - تا زمانی که آیین نامه های مذکور به تصویب نرسیده اند، آیین نامه های موجود به قوت خود باقی می باشد.

ماده 25 - اعضای هیأت امنا، هیأت مدیره، هیأت نظارت و مدیر عامل و اعضای درجه یک خانواده آنان نمی توانند در معاملاتی که به صندوق یا به حساب صندوق انجام می پذیرد، به طور مستقیم یا غیر مستقیم سهم یا شریک باشند.

تبصره 1 - اعضای هیأت امنا، هیأت نظارت، هیأت مدیره و مدیر عامل در صورت فعالیت در رشته های پزشکی با مجوز هیأت امنا در خصوص عقد قرارداد درمانی خارج از وقت اداری جهت ارائه خدمات به بیمه شدگان تحت پوشش صندوق مشمول حکم این ماده نمی باشند.

تبصره 2 - پرداخت حق بیمه توسط اشخاص حقیقی و حقوقی به صندوق معامله محسوب نمی شود.

محمدرضا رحیمی - معاون اول رییس جمهور

اساسنامه سازمان تأمین اجتماعی مصوب 1358/06/10 با اصلاحات

و الحاقات بعدی

هیئت وزیران دولت موقت جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ 10/ 6/ 58 بنا به پیشنهاد شماره 2296 مورخ 3/ 2/ 1358 وزارت بهداشتی و بهزیستی اساسنامه تأمین اجتماعی را بشرح زیر تصویب نمودند:

بخش اول - کلیات (هدف و وظایف)

ماده 1 - (اصلاحی 1358/07/14) سازمان تأمین اجتماعی که در این اساسنامه اختصاراً سازمان نامیده میشود و براساس «قانون تشکیل سازمان تأمین اجتماعی مصوب 1358» تشکیل شده است، دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری است و امور آن منحصرأ طبق مقررات این اساسنامه اداره خواهد شد.

ماده 2 - سازمان برای اجرای و وظائف خود، دارای تشکیلات مرکزی و واحدها و شعب و نمایندگیهای در تهران و شهرستانها خواهد بود.

ماده 3 - آئین نامه های مالی و معاملاتی با پیشنهاد هیأت مدیره و تأیید شورایی عالی تأمین اجتماعی و تصویب هیأت وزیران قابل اجراء خواهد بود، و همچنین آئین نامه استخدامی سازمان با پیشنهاد هیأت مدیره و تأیید شورایی عالی تأمین اجتماعی و تصویب سازمان امور اداری و استخدامی کشور قابل اجراء خواهد بود، سازمان مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این اساسنامه، آئین نامه های مذکور را تهیه و بشورا تقدیم دارند و تا تأیید شورا و تصویب هیأت وزیران، آئین نامه های مالی و معاملاتی و استخدامی فعلی صندوق تأمین اجتماعی معتبر خواهد بود.

ماده 4 - دارائی و درآمدهای سازمان:

الف - کلیه وجوه و دارائی صندوق تأمین اجتماعی موضوع ماده 10 قانون تشکیل وزارت بهداشتی و بهزیستی مصوب تیرماه 1355

ب - کلیه حقوق بیمه هائی که براساس قانون تأمین اجتماعی و قانون تشکیل وزارت بهداشتی و بهزیستی و قانون تشکیل تأمین اجتماعی دریافت میشود.

ج - درآمدهای حاصل از بکار انداختن و جوه ذخائر و اموال سازمان.

د - وجوه حاصل از خسارات و جزاهای نقدی موضوع قانون تأمین اجتماعی.

ه - کمکها و هدایا.

ماده 5 - وظائف و اختیارات سازمان عبارتند از:

- الف - جمع آوری و تمرکز کلیه و جوه موضوع حق بیمه مشمولین قانون تامین اجتماعی و سایر و جوه و درآمدهای حاصل از سرمایه گذاری و بهره برداری از و جوه و ذخائر و اموال سازمان.
- ب - انجام تعهدات موضوع قانون تامین اجتماعی.
- ج - سرمایه گذاری و بهره برداری از و جوه ذخائر سازمان.
- بخش دوم - ارکان سازمان
- ماده 6 - ارکان سازمان عبارتند از:
- الف - شورای عالی تامین اجتماعی که در این اساسنامه «شورا» نامیده میشود.
- ب - هیأت مدیره.
- ح - مدیرعامل.
- د - هیأت نظارت.
- شورا
- ماده 7 - (اصلاحی 1365/09/16) اعضای شورا عبارتند از:
- الف - چهار نفر نمایندگان دولت بشرح زیر:
- وزیر بهداشتی و بهزیستی که ریاست شورا را برعهده خواهد داشت.
 - وزیر کار و امور اجتماعی یا معاون او.
 - وزیر مشاور در سازمان برنامه و بودجه و یا معاون او.
 - وزیر اقتصاد و دارائی و یا معاون او.
- ب - سه نفر نمایندگان کارفرمایان بشرح زیر:
- یک نفر کارفرمای واحدهای تولیدی صنعتی بانتهاب کنفدراسیون کارفرمایی و مادام که کنفدراسیون کارفرمایی تشکیل نشده است از طرف وزارت خانه های صنایع، صنایع سنگین و معادن و فلزات سه نفر به انتخاب وزراء مربوطه عضو شورا خواهند بود
 - دو نفر کارفرمای واحدهای صنفی و بازرگانی بانتهاب کنفدراسیون کارفرمایی مادام که کنفدراسیون مذکور تشکیل نشده است به انتخاب و زیر بازرگانی.
- ج - سه نفر نمایندگان بیمه شده گان بشرح زیر:
- یک نفر نماینده بیمه شدگان و واحدهای تولیدی صنعتی بانتهاب کنفدراسیون کارگری و مادام که ابتداء کنفدراسیون مذکور تشکیل نشده است بانتهاب و زیر کار و امور اجتماعی.
 - یک نفر نماینده بیمه شدگان و واحدهای اداری دولتی بانتهاب اتحادیه کارمندان دولت مادام که اتحادیه مذکور تشکیل نشده است بانتهاب و زیر بهداشتی و بهزیستی.
 - یک نفر نماینده بیمه شدگان و واحدهای صنفی و بازرگانی بانتهاب کنفدراسیون صنفی و بازرگانی مادام که کنفدراسیون مذکور تشکیل نشده است به انتخاب و زیر بازرگانی.
- ماده 8 - اعضای انتخابی شورا برای مدت سه سال انتخاب میشوند و تجدید انتخاب آنان بلامانع است.
- تبصره 1 - چنانچه هر یک از اعضای گروه بیمه شده و کارفرمای شورا فوت یا استعفاء کند یا بیش از سه جلسه متوالی بدون عذر غیبت نماید، جانشین او برای بقیه مدت مقرر به نحو مذکور در فوق انتخاب خواهد شد، تشخیص عذر موجه با رئیس شورا خواهد بود.
- تبصره 2 - تصمیمات شورا با اکثریت آراء اتخاذ می شود.
- ماده 9 - و وظائف و اختیارات شورا بشرح زیر است:

- تصویب آئین نامه های اجرایی که طبق مقررات قانون تامین اجتماعی یا سایر قوانین بآن محول شده است.

- اتخاذ تصمیم درباره خط مشی و سیاست کلی تامین اجتماعی به پیشنهاد هیأت مدیره سازمان.

- تصویب تشکیلات کلی سازمان به پیشنهاد هیأت مدیره سازمان.

- رسیدگی به بودجه و گزارش مالی و ترازنامه و تصویب آن.

- تعیین حقوق و مزایای مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره با تأیید شورای حقوق و دستمزد و حق حضور اعضای انتخابی شورا و حق الزحمه اعضای هیئت نظارت.

- تصویب پیشنهادات هیأت مدیره در خصوص سرمایه گذاری و بکار انداختن و جوه ذخائر سازمان.

- تصویب خرید و فروش اموال غیرمنقول سازمان.

- بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص سایر مواردی که بنا به پیشنهاد هیأت مدیره سازمان در شورا مطرح میگردد.

تبصره - شورا برای بررسی و اظهار نظر در خصوص مسائل تامین اجتماعی میتواند کمیته های تخصصی داشته باشد، ترتیب تشکیل جلسات شورا و کمیته های تخصصی آن طبق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب شورا می رسد.

هیئت مدیره

ماده 10 - اعضاء هیئت مدیره مرکب از 3 نفر بشرح زیر است:

- رئیس هیأت مدیره که سمت مدیرعامل را دارا میباشد از بین افرادی که در امور و تامین اجتماعی دارای بصیرت و سوابق ممتد باشد و با پیشنهاد و زیر بهداری و تصویب هیأت وزیران تعیین می شوند.

- دو نفر عضو اصلی هیئت مدیره با پیشنهاد و زیر بهداری و تصویب هیأت وزیران تعیین میشوند.

- یک نفر عضو علی البدل هیأت مدیره که از بین اعضای عالیرتبه سازمان بترتیب مذکور در مورد اعضای اصلی، تعیین خواهد شد تبصره - اعضای هیئت مدیره موظفاً انجام و وظیفه خواهند کرد و باید تمام اوقات در اختیار سازمان باشند و هیچ نوع شغل موظف در خارج از سازمان قبول نکنند.

ماده 11 - مدت مأموریت مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره سه سال است و تجدید انتخاب آنها بلامانع میباشد، در موارد فوت یا استعفاً هریک از آنها جانشین آنها برای بقیه مدت بترتیب مذکور تعیین خواهد شد، اعضای هیأت مدیره پس از اتمام مدت مأموریت خود، تا تعیین هیأت مدیره جدید کماکان به کار خود ادامه خواهد داد.

ماده 12 - (اصلاحی 1375/06/11) و وظائف اختیارات هیئت مدیره به شرح زیر است.

- پیشنهاد سیاست کلی و خط مشی و برنامه های اجرایی تامین اجتماعی بشورا.

- تأیید آئین نامه های اجرایی موضوع قانون تامین اجتماعی و این اساسنامه جهت پیشنهاد بمراجع مربوط.

- تأیید برنامه و بودجه و گزارش مالی و ترازنامه سازمان جهت تصویب شورا.

- پیشنهاد تشکیلات سازمان در حدود بودجه مصوب جهت تصویب شورا.

- بررسی در مورد بهره برداری و سرمایه گذاری از محل و جوه و ذخائر سازمان و تهیه پیشنهاد لازم جهت طرح و تصویب در شورا.

ماده 13 - تصمیمات هیأت مدیره به اکثریت آراء مناط اعتبار خواهد بود.

ماده 14 - (اصلاحی 1375/06/11) رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل که مسئول اداره امور سازمان میباشند عالیترین مرجع اجرایی سازمان بوده و بر کلیه تشکیلات و کارکنان سازمان ریاست دارد. وظایف و اختیارات مدیرعامل بشرح زیر است:

- اجرای مصوبات شورا و هیأت مدیره.
- تهیه و تنظیم بودجه و برنامه و گزارش مالی ترازنامه سازمان و پیشنهاد آن به هیأت مدیره.
- پیشنهاد تشکیلات سازمان به هیأت مدیره جهت تأیید و تقدیم آن بشورا جهت تصویب.
- پیشنهاد خط مشی عملیاتی اعم از استخدامی، مالی، معاملاتی و غیره به هیأت مدیره جهت تصویب.
- اداره امور سازمان در حدود خط مشی و مقررات و اختیارات مصوب.
- مدیرعامل در مقابل اشخاص حقیقی یا حقوقی و کلیه مراجع قانونی نماینده سازمان میباشد و میتواند این اختیارات را شخصاً یا و سیله و کلا یا نمایندگانی که تعیین می کند اعمال نماید.

ماده 15 - (اصلاحی 1375/06/11) مدیر عامل می تواند قسمتی از اختیارات و وظایف خود را به هیأتی یا به هر یک از اعضای هیأت مدیره یا هر یک از کارکنان سازمان، تفویض نماید

هیأت نظارت

ماده 16 - اعضاء هیأت نظارت مرکب از سه نفر بشرح زیر است:

- یک نفر نماینده دولت به انتخاب و زیر داری و امور اقتصادی.
- یک نفر نماینده کارفرمایان به انتخاب کنفدراسیون کارفرمایی و تا زمانی که کنفدراسیون مذکور تشکیل نشده است، یک نفر از بین کارفرمایان به انتخاب و زیر صنایع و معادن.
- یک نفر نماینده بیمه شدگان به انتخاب کنفدراسیون کارگری و تا زمانیکه کنفدراسیون مذکور تشکیل نشده است، یک نفر از بین بیمه شدگان به انتخاب و زیر بهداری و بهزیستی.

ماده 17 - وظایف و اختیارات هیأت نظارت بشرح زیر است:

- نظارت بر حسن اجرای این اساسنامه و قانون تامین اجتماعی و تطبیق عملیات سازمان با مقررات قانونی.
- اظهار نظر در مورد ترازنامه تنظیمی سازمان، قبل از طرح در شورایعالی.
- انجام و وظائف دیگری که بموجب این اساسنامه یا قانون تامین اجتماعی و مقررات دیگر در صلاحیت هیأت نظارت است.

تبصره 1 - هیأت نظارت حق مداخله در امور سازمان را ندارد و در اجرای و وظایف خود برای گرفتن اطلاعات لازم و رسیدگی به دفاتر و مدارک باید بمدیرعامل مراجعه نماید و مدیرعامل موظف است هرگونه مدارک یا توضیحاتی که مورد نیاز باشد، در اختیار هیأت بگذارد.

تبصره 2 - چنانچه هیئت نظارت در اداره امور سازمان عملی خلاف قانون و مقررات و مشاهده نماید مراتب را به اطلاع مدیرعامل خواهد رساند.

ماده 18 - هیأت نظارت برای مدت سه سال انتخاب میشود و تجدید انتخاب اعضای آن بلامانع است در موارد فوت یا استعفاء هر یک جانشین وی برای بقیه مدت به نحو مذکور در ماده 16 تعیین خواهد شد.

ماده 19 - امور داخلی هیأت نظارت و طرز تشکیل جلسات آن، طبق آئین نامه ای خواهد بود که بتصویب هیأت مذکور میرسد بخش سوم - امور مالی

ماده 20 - هیأت مدیره مکلف است تا اول دیماه هر سال بودجه کل سازمان را برای سال بعد تنظیم و

به شورا پیشنهاد نماید، شورا مکلف است حداکثر تا پانزدهم اسفندماه بودجه سال بعد را تصویب و به هیئت مدیره ابلاغ نماید.

تبصره 1 - ترازنامه سالانه و گزارش مالی و صورت دارائی و بدهی سازمان باید حداکثر لغایت شهریورماه سال بعد توسط مدیرعامل جهت رسیدگی به هیأت مدیره و هیأت نظارت ارسال گردد، هیأت مدیره موظف است حداکثر ظرف مدت 30 روز از تاریخ وصول نظرات هیأت نظارت در مورد ترازنامه و گزارش صورت مذکور ترازنامه را به انضمام یک نسخه از نظرات هیأت نظارت بشورا تقدیم دارد.

تبصره 2 - هیأت نظارت مکلف است نسخه ای از نظرات خود را در مورد ترازنامه سالانه و گزارش مالی و صورت دارائی و بدهی سازمان حداکثر ظرف مدت 60 روز از تاریخ دریافت آن به هیأت مدیره تسلیم کند.

ماده 21 - مانده درآمد پس از وضع مخارج و کلیه درآمدهای حاصل از خسارات و زیان دیرکرد و بهره و سپرده ها و سود او راق بهادار و درآمد حاصل از فروش یا و اگذاری یا بهره برداری یا سرمایه گذاری از و جوه اموال سازمان کلا به حساب ذخائر سازمان منظور خواهد شد.

ماده 22 - تا تصویب آئیننامه های موضوع این اساسنامه، آئین نامه ها و مقررات فعلی معتبر خواهد بود.

قانون تجارت مصوب 13 اردیبهشت ماه 1311 شمسی (کمیسیون قوانین عدلیه)

ماده 241 - (اصلاحی 1395/02/20) با رعایت شرایط مقرر در ماده (134) نسبت معینی از سود خالص سال مالی شرکت که ممکن است جهت پاداش هیأت مدیره در نظر گرفته شود، به هیچ وجه نباید در شرکتهای سهامی عام از سه درصد (3%) و در شرکتهای سهامی خاص از شش درصد (6%) سودی که در همان سال به صاحبان سهام قابل پرداخت است، تجاوز کند. در هر حال این پاداش نمی تواند برای هر عضو موظف از معادل یک سال حقوق پایه وی و برای هر عضو غیرموظف از حداقل پاداش اعضای موظف هیأت مدیره بیشتر باشد. مقررات اساسنامه و هرگونه تصمیمی که مخالف با مفاد این ماده باشد، باطل و بلااثر است.

تبصره 1 - (الحاقی 1395/02/20) شرکتهای دولتی، مشمول مقررات این ماده در خصوص پاداش هیأت مدیره نیستند و تابع حکم مقرر در ماده (78) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب 7/ 8/ 1386 می باشند.

تبصره 2 - (الحاقی 1395/02/20) هیچ فردی نمی تواند اصالتاً یا به نمایندگی از شخص حقوقی همزمان در بیش از یک شرکت که تمام یا بخشی از سرمایه آن متعلق به دولت یا نهادها یا مؤسسات عمومی غیردولتی است به سمت مدیرعامل یا عضو هیأت مدیره انتخاب شود. متخلف علاوه بر استرداد وجوه دریافتی به شرکت به پرداخت جزای نقدی معادل وجوه مذکور محکوم می شود.

ماده 134 - (الحاقی 1347/12/24) مجمع عمومی عادی صاحبان سهام میتواند با توجه بساعات حضور اعضاء غیرموظف هیئت مدیره در جلسات هیئت مزبور پرداخت مبلغی را بآنها بطور مقطوع بابت حق حضور آنها در جلسات تصویب کند مجمع عمومی این مبلغ را با توجه بتعداد ساعات و اوقاتی که هر عضو هیئت مدیره در جلسات هیئت حضور داشته است تعیین خواهد کرد. همچنین در صورتیکه در اساسنامه پیش بینی شده باشد مجمع عمومی میتواند تصویب کند که نسبت معینی از سود خالص

سالانه شرکت بعنوان پاداش باعضاء هیئت مدیره تخصیص داده شود اعضا غیرموظف هیئت مدیره حق ندارند بجز آنچه در این ماده پیش بینی شده است در قبال سمت مدیریت خود بطور مستمر یا غیر مستمر بابت حقوق یا پاداش یا حق الزحمه وجهی از شرکت دریافت کنند.

قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب 1386/07/08 با اصلاحات

و الحاقات بعدی

ماده 84. کارمندان دستگاههای اجرائی سالی سی روز حق مرخصی کاری با استفاده از حقوق و مزایای مربوط را دارند. حداکثر نیمی از مرخصی کارمندان در هر سال قابل ذخیره شدن است.

تبصره 1 - کارمندان دستگاههای اجرائی می توانند در طول مدت خدمت خود با موافقت دستگاه ذی ربط حداکثر سه سال از مرخصی بدون حقوق استفاده نمایند و در صورتی که کسب مرخصی برای ادامه تحصیلات عالی تخصصی در رشته مربوط به شغل کارمندان باشد تا مدت دو سال قابل افزایش خواهد بود.

تبصره 2 - کارمندان دستگاههای اجرائی طبق گواهی و تأیید پزشک معتمد حداکثر از چهار ماه مرخصی استعلاجی در سال استفاده خواهند نمود. بیماریهای صعب العلاج به تشخیص وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از محدودیت زمانی مذکور مستثنی می باشد و مقررات مربوط در آئین نامه این فصل پیش بینی می گردد.

تبصره 3 - مشمولین مقررات قانون تأمین اجتماعی از نظر استفاده از مرخصی استعلاجی تابع همان مقررات می باشند.

تبصره 4 - کارمندان زن که همسر آنها در مأموریت بسر می برند می توانند تا پایان مأموریت حداکثر به مدت شش سال از مرخصی بدون حقوق استفاده نمایند.

ماده 113 - (اصلاحی 1390/04/08) دولت مکلف است تا پایان قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در خصوص تجمیع کلیه صندوقهای بازنشستگی اعم از کشوری و تأمین اجتماعی در سازمان تأمین اجتماعی اقدامات قانونی لازم را به عمل آورد. سازمان مذکور زیرمجموعه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است و وزیر در برابر مراجع قانونی ذی ربط پاسخگو می باشد.

قانون تأمین اجتماعی مصوب 1354/04/03 با اصلاحات و الحاقات بعدی

فصل اول تعاریف - کلیات

ماده 1 - (اصلاحی 1358/04/28) بمنظور اجراء و تعمیم و گسترش انواع بیمه های اجتماعی و استقرار نظام هم آهنگ و متناسب با برنامه های تأمین اجتماعی، همچنین تمرکز و جوه و درآمدهای موضوع قانون تأمین اجتماعی و سرمایه گذاری و بهره برداری از محل جوه و ذخائر، سازمان مستقلی بنام « سازمان تأمین اجتماعی » وابسته بوزارت بهداشت و بهزیستی که در این قانون « سازمان » نامیده میشود، تشکیل میگردد. سازمان دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی و اداری است و امور آن منحصراً طبق اساسنامه ای که بتصویب هیئت وزیران میرسد، اداره خواهد شد

تبصره 1 - (الحاقی 1358/04/28) صندوق تأمین اجتماعی موضوع ماده 10 قانون تشکیل وزارت بهداشت و بهزیستی، مصوب تیرماه 1355 در سازمان ادغام و کلیه وظایف و دارائی و مطالبات و دیون

و تعهدات صندوق مذکور، به سازمان منتقل میشود
تبصره 2 - (الحاقی 1358/04/28) کلیه و احدهای اجرائی تأمین اجتماعی سازمانهای منطقه ای بهداری و بهزیستی استانها، موضوع ماده 6 قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی مصوب تیرماه 1355، از سازمانهای مذکور منتزع و با کلیه وظایف و دارائی و مطالبات و دیون و تعهدات به «سازمان» منتقل میشود.

تبصره 3 - (الحاقی 1358/04/28) کلیه کارکنان سازمان تأمین اجتماعی سابق که در اجرای ماده 6 قانون تشکیل وزارت بهداری و بهزیستی به سازمانهای منطقه ای بهداری و بهزیستی استانها منتقل شده اند و همچنین کارمندی که توسط سازمانهای مذکور بمنظور انجام و ظایف مربوط به تأمین اجتماعی در نواحی بهداری و بهزیستی طبق آئین نامه استخدامی بیمه های اجتماعی استخدام شده و عملاً در کار تأمین اجتماعی اشتغال دارند و کلیه حقوق و مزایای خود را از محل اعتبارات پرسنلی و اداری تأمین اجتماعی دریافت میدارند به سازمان منتقل میشوند.